

Dorp in actie

De website van Oneindig Noord-Holland verslaat op 11 oktober 2011 de feestelijke herdenking van de stop die keizer Napoleon en gevolg in 1811 maakten in Duivendrecht: 'Een stralende keizerin (Jo Blom) rijdt onder luide toejuichingen door Duivendrecht, vergezeld van Napoleon en enkele kinderen. Ongetwijfeld speelt mee dat de Marie Louise van nu een plaatselijke bekendheid is: Jo Blom. Zij is actief in de Stichting Oud-Duivendrecht. En voor het Historisch Museum van Ouder-Amstel heeft ze een expositie samengesteld over Napoleon in Duivendrecht en tweehonderd jaar burgerlijke stand. Ze gidst ook belangstellenden door de historie van Ouderkerk en Duivendrecht (samen Ouder-Amstel).'

'Stralend door druilerig Duivendrecht.'
Foto Van Baar.

Jo Blom is naast Ans Quirijnen en Jopie Euwe de derde power-vrouw van de Stichting Oud-Duivendrecht (SOD). Het was Jo Blom die een paar dagen na het bericht in *de Volkskrant* (19 maart 1998) over de sloop van de Antoniushoeve en de Sophiahoeve de eerste actievergadering organiseerde. Ze is de historica van de drie en, in haar eigen woorden, 'de eeuwige onderwijzeres'. Tot haar pensioen in 2011 werkte ze ook daadwerkelijk in het onderwijs, eerst in het lager onderwijs, en na een studie geschiedenis op verschillende Amsterdamse scholen, het langst op het Spinoza Lyceum en op de Knorringa Avondscholen Gemeenschap.

Jo Bloms enorme kennis van de lokale geschiedenis en het niet kunnen laten

Historica Stichting Oud-Duivendrecht

Jo Blom

die door te geven legt –achteraf gezien – de humuslaag voor de acties van de SOD: het dorp raakt betrokken bij zijn eigen geschiedenis. Via de toenmalige Oudheidkamer (historisch museum) komt ze begin jaren zeventig terecht in de gemeentelijke werkgroep die het gemeentearchief uitzoekt en tentoonstellingen over de geschiedenis van Ouder-Amstel organiseert. De werkgroep doet pionierswerk. Jo Blom: 'Op zijn janboerenfluitjes, hoor. Er kwamen uit de diaconiehuysjes in Ouderkerk dozen vol documenten en foto's tevoorschijn die wij middagen lang uitplozen en ordenden, eigenlijk zonder enige kennis van zaken.' Het werk van Blom en collega's brengt het mooie, kleine, goedlopende Museum Amstelland voort en een historisch tijdschrift, *Speuren en Ontdekken*. Jo Blom schrijft de geschiedenis ook op, vaak en veel. In het register van de eerste twintig jaargangen van *Speuren en Ontdekken* - zolang duurde ook haar redacteurschap - komt haar naam ruim zestig keer voor. Ze begint in Duivendrecht exposities te organiseren, samen met Miep van Baar, de beheerder van de bibliotheek. 'In oktober 2020 overleden helaas, ze was geweldig in de samenwerking. Alles kon en mocht.' De belangstelling voor de geschiedenis van Duivendrecht groeit en bereikt een hoogtepunt als een verzameling dia's opduikt, gemaakt in de jaren vijftig en zestig door een inwoner, Rip Hess. 'We konden wel vijf dia-avonden organiseren. Vooral jonge mensen kwamen kijken. De gymzaal van de bibliotheek pulde uit, ze hingen in de rekken. Zelfs de burgemeester kwam langs en moest - vond ik, hij niet - ook genoeg nemen met een staanplaats. Geweldig. De mensen begonnen te zien wat er allemaal al verloren was.'

De jaren van Jo Blom in de historische werkgroep gaven de SOD in de strijd om het behoud van de Antoniushoeve en de Sophiahoeve strategisch een lichte voorsprong. 'Iedereen die er in de gemeente een beetje toe deed leerde ik toen kennen. Doordat er tussen de werkgroep en de gemeente ook wel eens een conflict was, kreeg ik door hoe het eraan toe ging.

Mijn hoogleraar Meilof IJben, hij had zwaar in het WO II verzet gezeten, zei

Dorp in actie

altijd: "Als je in verzet gaat, kom je overal achter. Je doorziet de spelletjes en hoe de hazen lopen. Je loopt misschien een stap achter, maar dat is niet erg." Het bestuur van Ouder-Amstel regelde de zaken graag buiten zijn burgers om; het meepraten van de bevolking was doodeng. Wij wisten dat en op het moment dat het gemeentebestuur beseftte dat wij scherp op hen letten, kwam er iets in beweging.'

In een rijtuig als keizerin Marie Louise rondrijden was niet een extravagante uitstap. Jo Blom kan geschiedenis leuk maken, weet ook de gemeente. Waar de SOD eveneens zijn voordeel mee deed: 'Van ons drieën was Ans de terriër, Jopie onze stem en ik was de fladderaar, mij kon je overal voor inzetten.

De Commissaris van de Koningin van Noord-Holland, Harry Borghouts, wil Ouder-Amstel bezoeken. De gemeente vraagt mij dat bezoek te organiseren. Tuurlijk, ik leid hem wel rond. Het was midden in onze acties, voorjaar 2003. Een gouden kans om de boerderijen onder de aandacht van zo'n hoge autoriteit te brengen. Hij moest bij Ferd op bezoek, vonden we. Dus ik naar Bep Kolk, de zus van Ferd, die schrok want dan moest in heel korte tijd de boerderij op orde gebracht worden. Ze deed het, ze kwam met koekjes, kopjes, koffie. De hoeve was hartstikke schoon. Zelfs de dieren waren schoon geschrobd. Ik zag die man vertederd rondkijken, hij had van huis uit iets met historische boerderijen. Hij prees de unieke stal met de kalfjes. Het had het gewenste effect. Toen ik een paar weken later namens de SOD de nieuwe burgemeester, Jaap Nawijn, rondleidde en we de Antoniushoeve naderden, riep hij: "O, is dat die boerderij?" Het

Historica Stichting Oud-Duivendrecht

Jo Blom

bleek dat Borghouts hem bij zijn beëdiging streng had toegesproken. Hij moest goed voor die twee boerderijen zorgen.'

Begonnen in wat toen nieuwbouw was, Waddenland, woont ze nu in een van de historische huisjes in de Kloosterstraat. Samen met haar buurvrouw Netty Pieneman, kleindochter van de man die in 1935 het huizenblok bouwde, tekende ze gedetailleerd de geschiedenis van de straat op. Zoals ze dat ook deed, met hulp van de bewoners zelf, voor andere straten en plekken in Duivendrecht. Het is allemaal te vinden in (het inmiddels gedigitaliseerde) *Oud-Duivendrechtse Saecken*, het blad van de SOD. In zeven jaargangen (2003-2010) bouwden historica Jo Blom samen met spin in het web Ans Quirijnen, een database op van 200 jaar lokale geschiedenis – inclusief de nooit helemaal bewezen drink stop van Napoleon bij het huidige Eetcafé Lotgenoten.

Bestuur SOD, 2008, viering tienjarig bestaan
Van links naar rechts: Leendert Dros (voorzitter), Jopie Euwe (eerder voorzitter), Ans Quirijnen (1e secretaris), Jo Blom (bestuurslid), Netty Pieneman-de Jonge (penningmeester).
Vooraan: Wil Bart (2e secretaris)